

รายวิชา

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๒๑๐๑

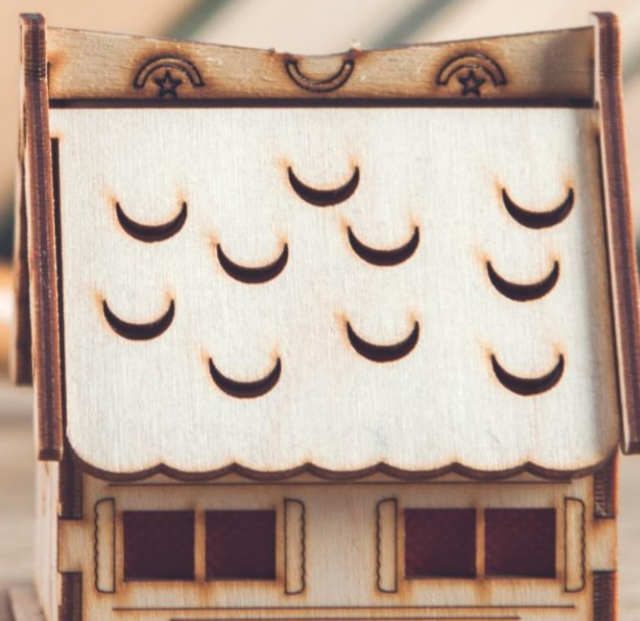
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง กฎหมายน่ารู้
คู่การพัฒนาท้องถิ่น (๑)

ครูผู้สอน   ครูนวคุณ   สาณศิลาปิน

ครูสรายุทธ   ธานา

กฎหมายน่าน้ำ
คู่มือการพัฒนาท้องถิ่น (๑)

ด้านความรู้

- นักเรียนสามารถบอกบทบาทของผู้นำในการพัฒนาชุมชนได้
- นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของกฎหมายในการพัฒนาชุมชนได้

ด้านทักษะกระบวนการ

- นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความสำคัญของกฎหมายในการจัดระเบียบสังคมและชุมชนได้

ด้านคุณลักษณะ

- นักเรียนเห็นความสำคัญของกฎหมายต่อการพัฒนาชุมชนและการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในชุมชน

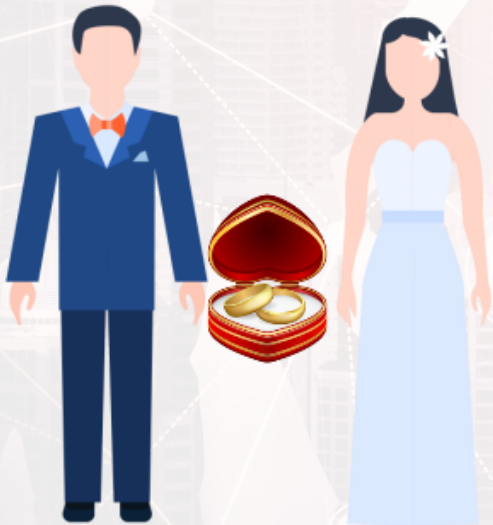

การหมั้น

การหมั้นเป็นกฎหมายที่ช่วยรับรองและรักษาสิทธิประโยชน์
ในกรณีที่คู่หมั้นฝ่ายชายหรือฝ่ายหญิงผิดสัญญาหมั้น

เงื่อนไขการหมั้น

ชายและหญิงต้องมีอายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์ และ
ต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม

การสมรส

เงื่อนไขการสมรส

- ๑ ชายและหญิงต้องมีอายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์
- ๒ ในกรณีที่ผู้เยาว์จะทำการสมรสกันจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม
- ๓ ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือคนไร้ความสามารถ

การสมรส

เงื่อนไขการสมรส

- ๔ ไม่เป็นพี่น้องร่วมพ่อแม่ หรือร่วมแต่พ่อหรือแม่เดียวกัน
- ๕ พ่อแม่บุญธรรมและลูกบุญธรรมจะสมรสกันไม่ได้
- ๖ จะทำการสมรสในขณะที่มีคู่อยู่ไม่ได้
- ๗ หญิงที่สามีตาย จะทำการสมรสใหม่ได้ต้องไม่น้อยกว่า ๓๑๐ วัน

ของหมั้น

ทรัพย์สินที่ฝ่ายชายมอบให้แก่
ฝ่ายหญิง เพื่อเป็นหลักฐานว่า
จะสมรสกับฝ่ายหญิง

ไม่สามารถเอาคืนได้

สินสอด

ทรัพย์สินซึ่งฝ่ายชายให้แก่บิดา
มารดา ผู้รับบุตรบุญธรรม
หรือผู้ปกครองฝ่ายหญิง เพื่อ
ตอบแทนการที่หญิงยอมสมรส

สามารถเอาคืนได้

การรับรองบุตร

บุตรที่เกิดจากหญิงที่เป็นภรรยาที่ไม่ได้สมรสกัน
เป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของหญิง แต่บุตร
นอกกฎหมายของชาย สามารถจดทะเบียนรับรองบุตรได้
ซึ่งจะทำให้เด็กเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของชาย
นับตั้งแต่วันจดทะเบียน

บุตรบุญธรรม

- ๑ บุคคลจะรับผู้อื่นเป็นบุตรบุญธรรมได้ ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปี บริบูรณ์ และมีอายุแก่กว่าผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรมอย่างน้อย ๑๕ ปี
- ๒ ถ้าผู้จะเป็นบุตรบุญธรรมมีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๕ ปีบริบูรณ์ ผู้จะเป็นบุตรบุญธรรมต้องให้ความยินยอมด้วย
- ๓ การรับผู้เยาว์เป็นบุตรบุญธรรมจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม

คำถาม

ภายในห้องเรียนของนักเรียน

มีกฎ กติกา ใดบ้าง

ที่นักเรียนต้องปฏิบัติร่วมกัน

คำถาม

นักเรียนคิดว่า ผู้นำที่ดี

ควรมีคุณลักษณะอย่างไร

คำถาม

หากนักเรียนเป็นผู้นำชุมชน

นักเรียนจะพัฒนาชุมชน

ของตนอย่างไร

ผู้นำดีพัฒนาวิถีชุมชน

๑. ครูแจก ใบงานที่ ๒๑ เรื่อง ผู้นำดีพัฒนาวิถีชุมชน ให้กับนักเรียน กลุ่มละ ๑ แผ่น
๒. ให้นักเรียนวางแผนการสัมภาษณ์ผู้นำในชุมชนของนักเรียน พร้อมทั้งศึกษาโครงสร้างขององค์กรชุมชน ตามประเด็นดังต่อไปนี้
  - ๑) โครงสร้างการบริหารงาน / ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องข้องในการบริหาร
  - ๒) หน้าที่ความรับผิดชอบ
  - ๓) เขตพื้นที่ความรับผิดชอบ
  - ๔) แนวคิดการทำงาน
  - ๕) ปัญหาหรืออุปสรรคในการทำงาน

กิจกรรม

ใบงานที่ ๒๑

เรื่อง ผู้นำดีพัฒนาวิถีชุมชน

สามารถดาวน์โหลดที่เว็บไซต์

www.dltv.ac.th

ใบงานที่ ๒๑ เรื่อง ผู้นำดีพัฒนาวิถีชุมชน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง กฎหมายนำรัฐสู่ชีวิตมีสุข
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๓ เรื่อง กฎหมายนำรัฐสู่การพัฒนาท้องถิ่น (๑)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส ๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนของนักเรียน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือบุคคลที่คนในชุมชนให้การยกย่อง แล้วเขียนคำตอบลงในใบงานประกอบการทำกิจกรรมในประเด็นดังต่อไปนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์ .....
บทบาทในชุมชน ..... ชื่อชุมชน .....
ประกอบอาชีพ ..... อายุ ..... ปี

โครงสร้างการบริหารงาน / ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหาร

.....
.....
.....

หน้าที่ความรับผิดชอบ

.....
.....
.....

เขตพื้นที่ความรับผิดชอบ

.....
.....
.....

แนวคิดการทำงาน

.....
.....
.....

ปัญหาหรืออุปสรรคในการทำงาน

.....
.....
.....

กฎหมายปกครอง

กฎหมายปกครอง เป็น กฎหมายที่กำหนดรายละเอียด
ในการปกครอง ลดหลั่นลงมาจากกฎหมายรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การดำเนินการปกครอง โดยกล่าวถึงการจัดระเบียบของ
องค์การปกครอง ตัวอย่างกฎหมายปกครอง ได้แก่ พระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแบ่งระเบียบ
การบริหารราชการแผ่นดินไว้ ๓ ส่วน

ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง

เป็นการบริหารตามหลักรวมอำนาจ จำแนกเป็น
สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวงซึ่งมีฐานะเทียบเท่า
กระทรวง ทบวงซึ่งสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือกระทรวง
และกรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม

๒

ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค

เป็นการบริหารตามหลักแบ่งอำนาจ เพื่อปฏิบัติงานให้เป็นไป
ตามแนวนโยบายของรัฐบาล และกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ
ประกอบด้วย จังหวัด และอำเภอ

๓

ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

เป็นการบริหารตามหลักกระจายอำนาจ ประกอบด้วย

องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล

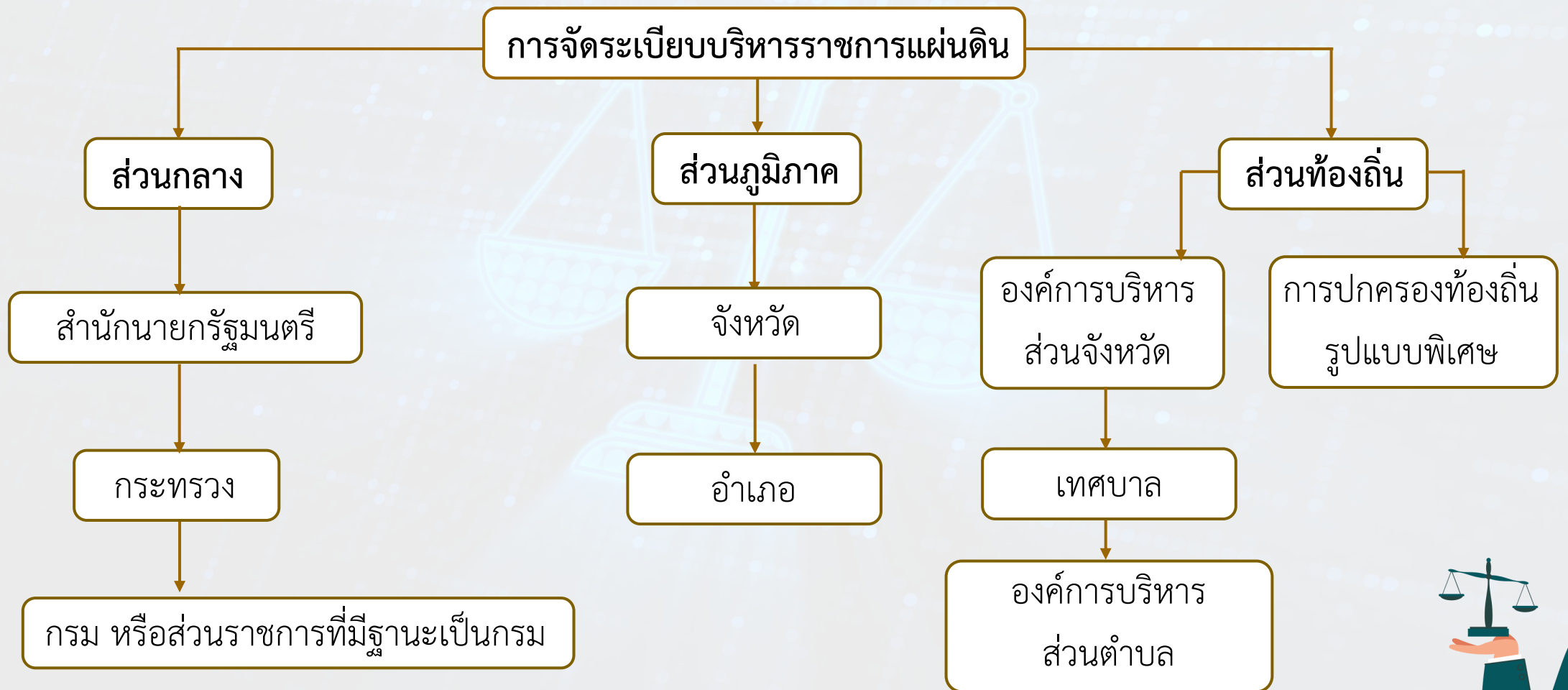
องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กรุงเทพมหานคร

และเมืองพัทยา

การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของไทยในปัจจุบัน

คำถามสรุปบทเรียน

นักเรียนคิดว่า กฎหมายปกครอง

มีผลต่อประชาชน

และประเทศอย่างไร

การบ้าน

๑. ให้แต่ละกลุ่มไปสัมภาษณ์ผู้นำในชุมชนของนักเรียนที่ได้วางแผนไว้ว่า ในชุมชน ที่นักเรียนอาศัยอยู่มีกฎระเบียบ ที่ทุกคนในชุมชนเข้าใจ และปฏิบัติร่วมกันหรือไม่ อย่างไร
๒. ประเด็นที่ต้องสัมภาษณ์นอกเหนือจากคำถามในข้อที่ ๑. มีดังต่อไปนี้
(ตามใบงานที่ ๒๑ เรื่อง ผู้นำดีพัฒนาวิถีชุมชน)
  - ๑) โครงสร้างการบริหารงาน / ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องข้องในการบริหาร
  - ๒) หน้าที่ความรับผิดชอบ
  - ๓) เขตพื้นที่ความรับผิดชอบ
  - ๔) แนวคิดการทำงาน
  - ๕) ปัญหาหรืออุปสรรคในการทำงาน

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

กฎหมายน่ารู้
คู่การพัฒนาท้องถิ่น (๒)

สิ่งที่ต้องเตรียม

อุปกรณ์เครื่องเขียน

ได้แก่ กระดาษขนาด A๔ กระดาษปรู๊ฟ
ปากกาสีต่าง ๆ ดินสอ ยางลบ เป็นต้น